

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam pouč, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez letodolne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

O stališču slovenskih poslancev napram volilni reformi.

Pretekli petek se je končala v odseku za volilno reformo razprava o razdelitvi volilnih okrajev in mandatov na Štajerskem.

Pri tej razpravi smo, kakor je znano, Slovenci proti pričakovanju propadli s svojimi zahtevami na vsi črti.

Sprva se je z vso gotovostjo sklepalo, da prodremo v odseku s svojimi upravičenimi zahtevami, zlasti ker so krščanski socialci obljubovali, da bodo glasovali za pomnožitev slovenskih mandatov in za razpredelitev volilnih okrajev na Štajerskem, ako bodo slovenski poslanci podpirali njihove postulate.

Neposredno pred odločilno sejo odseka se je pa položaj bistveno spremenil.

Vse nemške stranke so se namreč nenadoma glede Štajerske združile k skupnemu postopanju.

Nemškim strankam se je pridružil še socialni demokrat dr. Adler. Ta je v svojem govoru v odseku naglašal, da je Gautschev načrt glede Štajerske „sad kompromisa“ in da bo baš z ozirom na to glasoval za ta načrt.

Ako je dr. Adler govoril resnico in mi nimamo prav nobenega vzroka, da bi dvomili o resničnosti in verodostojnosti njegovih besed, se nam nehoté vsiljuje vprašanje, kdo je sklenil ta kompromis?

Štajerska poslanca dr. Ploj in profesor Robič odločno zanikujeta, da bi bila v zvezi s kakršnimkoli kompromisom.

Kdo je torej sklepal ta odlozorni kompromis?

Ako premostrimo položaj in si predložimo dogodke, ki so se doigrali še v času, ko je bil še ministrski predsednik baron Gautsch, moramo dosledno priti do zaključka, da s tem kompromisom na slovenski strani ni

v zvezi nihče drugi, kakor oni zli duh, ki v zadnjem času tako usodepolno vpliva na tok slovenske politike, — dr. Šusteršič.

S kateregakoli stališča že torej razmotrivamo to zadevo, v vedno jasnejši luči se nam kaže gotovost, da je dr. Šusteršič izdal Gautschu štajerske in koroške Slovence.

In v tem našem prepričanju nas ne premoti niti okolnost, da je dr. Šusteršič v odseku glasoval za slovenske zahteve, kar je tem ložje storil, ker ga morda napram Beckovemu ministrstvu ne vežejo več tiste obljube in dolžnosti, ki jih je prevzel nase nasproti baronu Gautschu. Za sodbu o njem, da je izdal slovensko-narodne interese na Štajerskem in Koroškem, pa ni odločilno njegovo glasovanje v odseku, nego je merodajno edino vse njegovo postopanje v zadevi volilne reforme.

To njegovo postopanje pa jasno izpričuje, da je Gautscheva vlada določila mandate in razdelila volilne okraje na Spodnjem Štajerskem v očitnem sporazumu s tistimi takozvanimi slovenskimi politiki, ki za lečo strankarskih koristi prodajo vse, ako ni drugače, tudi najvitalnejše narodne interese.

Javna tajnost je, da je bil Šusteršič Gautschev zaupnik že takrat, ko je bil načrt volilne reforme še v povojih. Ako bi se bil takrat pošteno postavil v bran za štajerske in koroške Slovence, bi lahko dosegel, da bi bil Gautsch volilno geometrijo na Štajerskem in Koroškem vsaj kolikor toliko spremenil v prilog slovenskemu življu.

Tega pa ni storil, ker so mu bili slovenski interesi na Štajerskem in Koroškem hekuba in mirne duše je dovolil, da so se tamkaj razdelili mandati in določili volilni okraji tako, kakor je to želela nemška ljudska stranka, samo da je vlada ugodila njegovim zahtevam, da se Kranjska

prepustina milostin nemilost klerikalnemu gospodstvu. Ako bi bil Šusteršič že preje pri svojih posvetovanjih z Gautschem deloval na to, da bi se vladna predloga še preje, nego je prišla v javnost, preustrojila glede Koroške in Štajerske vsaj nekoliko v prilog slovenskih narodnih zahtev, bi Nemci sicer sprva pač nekoliko ropotali, končno bi se pa vendar-le udali in nam kolikor toliko pravična volilna reforma bi se uzakonila.

Šusteršič se seveda za to ni brigal; vodilno načelo njegove politike je bilo: Kaj mi mar Štajerci in Korošci, čemu bise zanje „ešofiral“, tembolj ko v nasprotjem slučaju z lahkoto postanem neomejen gospodar situacije na Kranjskem!

Tako je mislil in po tah načelil je tudi deloval dr. Šusteršič, in tega dejstva ne more ovreči niti njegovo glasovanje v odseku.

Sicer pa tudi klerikalci sami s svojim vedenjem potrjujejo to domnevanje.

„Slovenec“ molči kakor nem, samo preteklo soboto je, „ut aliquid fieri videatur“, nekoliko zastokal, zatrdil, da je „lepi klub“ že sklepal, kaj mu je storiti vzpričo slovenskega poraza v odseku za volilno reformo.

Toda od tega časa se ničesar več ne čuje, vse je tiho in nič se ne ve, kaj je storil Šusteršičev klub. Razmere se pa razvijajo in razprave v odseku tečejo mirno naprej, kakor da bi se ne bilo ničesar zgodilo.

In vendar je več nego gotovo, da se v odseku tudi ne popravi Korošcem storjena krivica.

Na raznih shodih na Koroškem in na zaupnem shodu v Celju se je sklenilo, naj slovenski poslanci z vsemi močmi delujejo na to, da se primerno pomnoži število slovenskih mandatov na Štajerskem in na Koroškem, in naročilo poslancem, da izvajajo za slučaj, da bi se ne ugodilo upravičenim slovenskim zahtevam, konsekvence in prično z obstrukcijo.

Za ta striktna naročila štajerskih in koroških Slovencev, ki morajo biti kot faktor, za čigar kožo se gre, edino merodajni za slovenske poslance pri presojevanju volilne reforme, se pa poslanci, zbrani v Šusteršičevem klubu, kakor se kaže, ne menijo brigati. Bodi, naj to svoje postopanje spravijo v sklad s svojo vestjo in naj ga sami zagovarjajo pred slovensko javnostjo.

Narodno napredni poslanci se pa bodo strogo ravnali po navodilih, danih vsem poslancem na shodih štajerskih in koroških Slovencev in bodo izvajali vse konsekvence, ako slovenski Štajerci in Korošci ne dobe titega števila mandatov, ki ga zahtevajo in ki jim gre po vsej pravici.

V tem slučaju bodo nastopili z vso odločnostjo proti volilni reformi, ki bi značila politično smrt izven kranjskih Slovencev, ter glasovali proti vladni predlogi.

Več nego to ne morejo storiti, ker jih je premalo, da bi lahko pričeli z obstrukcijo v odseku ali v zbornici.

Za štajerske in koroške Slovence skrajno krivična volilna reforma torej lahko postane zakon vkljub naporu in trudu narodno-naprednih poslancev.

Lahko pa to preprečijo klerikalni poslanci, ker je njihov klub tako številan, da lahko, ako ni drugače, z obstrukcijo onemogoči vsako volilno reformo, ki bi bila škodljiva nam Slovincem!

Vsi shodi prirejeni na Koroškem in Štajerskem v zadevi volilne reforme, so se strnili v en edini klic: Raje nobene volilne reforme, nego tako, kakršna je Gautscheva.

Naj poslanci, stoječi v Šusteršičevem klubu, upoštevajo ta klic in se ravnajo po njem, sicer bodo odgovarjali za svoje postopanje narodu in zadene jih narodno prokletstvo.

Državni zbor.

Dunaj, 26. junija. Prvotno se je računalo, da se proračunski provizorij dožene že v današnji seji, sedaj pa je dvomljivo, ako bo za to zadoščevala sploh jutrišnja seja, ker je dosedaj izmed 42 prijavljenih govornikov jih prišlo do besede le 7.

V začetku seje je interpeliral posl. Seitz zaradi nameravanega zvišanja poštinih, brzojavnih in telefonskih pristojbin ter vprašal finančnega in trgovskega ministra, ali se je to zvišanje odredilo v prilog zvišanju plač duhovnikom. Jasno je, da se za duhovniške plače potrebnih 9 milijonov ne pokrije s tekočimi dohodki, temuž z novim imenovanim obdačanjem, ki ovira promet ter je naravnost sovražno kulturi. — Posl. dr. Korošec je interpeliral zaradi nezakonitega postopanja slovenjegraškega župana napram slovenski trobojnici in glede postopanja kmetijske zadruge na Štajerskem pri ustanavljanju podružnic na Spodnjem Štajerskem.

Potem se je pričelo drugo branje o proračunskem provizoriju. Prvi je govoril posl. grof Sternberg. Sedanje ministrstvo je primerjal svojemu psu, ki je v mladosti mačke žrl, na stare dni pa je z mačkami prijateljsko jedel iz skupne skleda. V ministrstvu so trije možje, ki so sami pomagali znašati grmado, na kateri bodo zgoreli. Sedanji minister dr. pl. Derschatta je svoječasno hudo rohnol zoper § 14., s katerim se je hotelo brez parlamenta skleniti nagodbo z Ogrsko. Sedanji poljski minister grof Dzieduszycki je tudi kritikoval brezustavnost ter izjavil, da je prvi in glavni cilj poljskega kluba razširjenje avtonomije. Zelo hud je bil proti brezustavnosti tudi sedanji nemški minister Prade. Potem je govornik začel napadati krono. Rekel je, da se imamo zahvaliti za to, da je naša ustava v nevarnosti in da so naši interesi zanemarjeni napram Ogrski, edino le nositelju krone, možu, ki ima sploh kaj

LISTEK.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.
(Dalje.)

Prelatu, Nikolaju in Peletu so sledili vojaki. Nikolaj je vso družbo peljal na vrt, kjer je stal majhen paviljon. Ko so se odprla vrata, je vse ostrmel. Sredi paviljona je stal bronast kip boginje Venere, velik, krasen kip, ki je v svitu zahajajočega solnca izgledal bajno.

„Glejte, milostivi prelat, kak sodmski in gomorski tempelj si je postavil in priredil vitez Pele. Javno se dela pravovernega kristijana, tu pa moli in daruje krivoverski boginji.“

Tako je kričal Nikolaj Kolovski in s krvavimi pogledi motril trepetajočega Peleta.

„Oh, prosim, nikar ne sodite pre-naglo. Jaz sem si pripravil ta prostorček samo za zabavo. Veste, gospoda, moja žena je sitna in ljubosumna.“

„Molči, krivoverec, in izpovej, kje si dobil ta nesramni kip.“

„Hlapci so ga našli pri prekopa-vanju vrta.“

„Antikrist je prišel zopet na zemljo in izkopava stare malike,“ je z jokajočim glasom ternal prelat Orsano. „Kdor izkopava stare malike, žali nebo in kdor jim postavlja tempelje, je malikovalec in krivoverec in zasluži najstrašnejšo smrt.“

Pele je ves blede padel na kolena pred prelatom in s povzdignim glasom prosil:

„Poslušajte me vendar, milostivi gospod. Saj nisem malikovalec. Dober kristjan sem in zvest sveti materi cerkvi.“

„Krivoverec si, ki zaničuje cerkvene zapovedi. Zakaj nisi kipa pustil v zemlji? Zakaj ga nisi razbil? Zakaj ga nisi daroval cerkvi, da bi bila iz njega napravila zvon? Zato, ker si krivoverec. Sezidal si maliku poseben tempelj in v tem templju si molil boginjo prešestnosti. Bodi proklet, trikrat proklet.“

Prelat se je tako razburil, da je vsled tega in vsled zaužitega vina začel naenkrat omahovati in je brez zavesti padel Nikolaju na roke. Nikolaj je porabil to priliko in je svo-

jemu pobočniku dal znamenje, naj prime Peleta. Vojaki so planili na mengiškega grajščaka in ga vlekli iz paviljona, dasi je kričal na vse grlo in se branil z vsemi močmi. Ko se je prelat zopet zavedel, je vprašal:

„Kje je ta grdi krivoverec, ta Pele?“

„Vaša milost — na vešalih, pri drugih krivovercih“ je mesto Nikolaja odgovoril njegov pobočnik, ki se je v tem trenutku prikazal na vratih. „Umril je kot pravi strahopetec. Ponujal nam je vse svoje imetje in še svojo ženo, če ga pustimo pri življenju.“

Mož z iztaknjenim očesom je globoko vzdihnil in potem rekel:

„Nikolaj Kolovski je pograbil vse Peletovo imetje, ženo pa je poslal v samostan.“

Luka je molče poslušal in samo sem in tja pokimal z glavo. Ko je mož z iztaknjenim očesom končal, mu je podal roko in šepetaje rekel: „To vam poplačam bogato.“ Potem ni ves dan izpregovoril niti besedice. Šele zvečer, ko je z družbo srečno prispel v Kamnik in ležal v hlevu na slami, je mrmral:

„No, Nikolaj Kolovski, iz lepa ali iz grda, odšteti boš moral, kar si vzel mengeškemu grajščaku; odšteti boš to moral meni, ker sem Peletov edini pravi dedič, njegov — brat.“

III.

Kamnik je bil v 13. stoletju imenitno in bogato mesto z živahno trgovino. Mestjani so bili ponosni ljudje in se niso nikdar razumeli s plemenitaši, ki so živeli na svojih gradovih v okolici, pač pa imeli zdaj s tem, zdaj z onim krvave praske in hude boje. Najdlje so se še razumeli s križkim grajščakom, ki je spadal med najmanjše plemenitaše in je za dobro plačilo prav rad podpiral kamniške mestjane pri njih različnih bojih. To prijateljstvo je trajalo več stoletij in je bilo tako tesno in presrečno, da so kriški grajščaki imeli skupno s kamniškimi mestjani — vešala in krvnika ter so na smrt obsojene hudodelce pošiljali v Kamnik, da so jih tam slovesno obešali. Ko so se pozneje kamniški mestjani spri s križkim grajščakom, se jim je maščeval na ta način, da si je napravil doma lastna vešala in obsojence doma

obešal in jih ni hotel več pošiljati v Kamnik. Mestjani kamniški so sicer z največjo odločnostjo branili svoj privilegij, a dosegli niso ničesar. Oblastveno je bilo razsojeno, da smejo kriški gospodarji svoje ljudi doma obešati in obglavljati. Kamničanom pa se je prepovedalo, rabiti za svoje obsojence prej skupna vešala.

Luka je že na vse zgodaj zapustil svoje ležišče v hlevu in šel ogledat mesto, ki je takrat imelo štiri velika vrata in bilo obzidano in utrjeno tako dobro, da so kamniški mestjani pač lahko mirno in brez skrbi spali. Luka se je čudil, kako lepe so hiše in koliko rezanega kamna se je porabilo pri teh stavbah, dočim se mu je zdelo, da je cerkev precej skromna.

Ogleduje velika vrata, ob katerih je stal močan visok stolp, je naenkrat zaslišal za seboj znan glas, ki je klical:

„Ej, Luka, ali se hočeš mar porabiti s prebivalcem tega stolpa. Tega ti ne svetujem, zakaj tukaj stanuje mož, ki bi se ga moral ti skrbno ogibati.“ (Dalje prih.)

govoriti v državi. Resnica in opozicija sta se pod vlado sedanjega cesarja vedno zatirali. Bojazen avstrijskega dvora pred resnico je bolezen avstrijske države. Cesarjevo potovanje v Liberec je pokazalo, da ne živimo v Avstriji, temuč v državi laži (Predsednik ga je ukoril). V celi Češki in Moravski ni več črno-rumene zastave, odkar je cesar pokazal na Ogrskem, da je sam več ne čisla. Ob železnici so natakili same nove črno-rumene zastave ter pokazali s tem cesarju nekaj, česar ni. Napravilo se je Potemkinovo potovanje in z brezplačnim pivom se je delalo navdušenje. Ko je govoril o „lažnjivosti v Schönbrunn“ ga je predsednik zopet ukoril. (Posl. Prochazka: „To se lahko tiče tudi portirja, in menažerija je tudi tam zunaj!“) — Posl. vitez Plaček je izjavil, da nima zaupanja do sedanje vlade in bo glasoval zoper proračun. — Posl. Hagenhofer je napadal novo šolo ter proslavljal dobo koncordatne šole. — Posl. Wolf je izjavil, da njegova stranka ne more glasovati za proračun. Na nove nemške ministre je apeliral, naj nastopijo odločno zoper Čehe. Predlagal je le trimesečni proračunski provizorij, a njegov predlog ni bil sprejet.

Prihodnja seja bo jutri dopoludne.

Volilna reforma.

Dunaj, 26. junija. Odsek za volilno reformo je nadaljeval danes razpravo o razdelitvi mandatov za Galicijo. Posl. Pergelt je govoril proti zvišanju mandatov na 110 in za nemški mandat v Biali, dočim je posl. Kozlovski zahteval ravno nasprotno. Nato je govoril minister baron Bienenrth, ki je rekel, da je vlada na stališču, da za Galicijo ni treba zvišati števila mandatov nad 102. Ravno tako se je izrekel proti nemški zahtevi glede mandata v Biali. Tam bivajočih Židov ne more šteti k Nemcem. Govoril je še posl. Kaiser, nakar se je razprava prekinila.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 26. junija. V razpravi je vojni proračun. Posl. Delugan je zahteval, naj Avstrija z drugimi evropskimi državami podpira idejo za razoroženje. Zahteval je tudi dveletno vojaško službo. — Posl. Breiter je izjavil, da bo glasoval proti proračunu, ker je nasprotnik militarizma, pa tudi iz narodnih vzrokov, ker se nemški armadni jezik odriva. — Izrekel se je za linški program, t. j. nemške dežele v Avstriji se naj priklopijo Nemčiji. — Posl. knez Schönburg je izjavil, da bi kaj takega bilo nesreča za Nemčijo. Posledica bi bila krvava vojska med vsemi Slovani in vsemi Germani, pri čemer bi imele dobiček le izvenevropske države. Sicer pa se vodilni krogi v Nemčiji ne marajo ogreti za take zahteve avstrijskih Nemcev. Končno je izjavil, da bo s somišljeniki glasoval za vojni proračun pod izrecnim pogojem, da ostane armada enotna in skupna. — Posl. Stein je povedal, da je pristal ogrske neodvisne stranke in za popolno gospodarsko in politično ločitev med obema državnima polovicama. Na mesto carinske zveze z Ogrsko naj nastopi carinska unija z Nemčijo. Končno je povedal, da se bo v doglednem času doseglo združenje nemških pokrajin v Avstriji z Nemčijo. Pot k temu pripravlja gibanje „proč od Rima“.

Prihodnja seja bo v četrtek.

Ogrska delegacija.

Dunaj, 26. junija. V imenu kolicije se je izjavil v današnji delegacijski seji poslanec Hollo proti trozvezi, ki podpira le nemško ekspanzivno politiko ter imamo zaradi nje znatno večja vojaška bremena. Nemčija hoče imeti v avstro-ogrski armadi nemško rezervo za svoje namene. Dasi je komaj petina Avstro-Ogrske nemške, hoče se vendar vsem deželam nemščina oktroirati. Temu je treba napraviti konec. — Hrvaški delegat Tuškan je kritično politiko ministra grofa Goluchowskega na Kitajskem in v Maroku. Trozveza je le na ljubo

nemškemu cesarju. Gospodarski interesi zahtevajo, da se pretrga nemška zveza. Preden posredujemo v Macedoniji, moramo zadovoljiti doma razne narode. Avstro-Ogrska se briga vedno preveč za balkanske narode, pri čemer pozabi na lastne narode. Potem je navajal razne želje Hrvatov ter izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Ogrska kvotna deputacija.

Budimpešta, 26. junija. Ogrska kvotna deputacija se sestane v soboto, da zavzame stališče proti avstrijskemu nunciju, ki določa kvoto po številu prebivalstva s 57.6:42.4. Člani ogrske deputacije izjavljajo, da je taka zahteva absolutno nesprejemljiva in da se na taki podlagi sploh ne začno pogajanja.

Jugoslovanska zveza in Ogrska.

Petrograd, 26. junija. „Slovo“ piše v članku prav simpatično o jugoslovanski zvezi. Pozdravlja zadnji obisk Madžarov v Belgradu: „Madžari in Srbi so vsled krivic z Dunaja primorani skleniti zvezo proti skupnemu sovražniku — Avstriji. Da bo ta zveza pristrigla peruti avstrijski hegemoniji na jugu Evrope, o tem ni več dvoma. To je izzvalo politično paniko na Dunaju, prestrašilo je avstrijske Nemce in diplomata Goluchowskega, ki je storil toliko značilnih netaktičnosti, ki le pospešujejo mogočnost madžarsko-srbske zveze. Dogodki v Avstro-Ogrski in na Balkanu postajajo čimdalje jasnejši, in v nedoljni bodočnosti se bo Evropa obogatela poleg trozveze še z dvozvezo, namreč z jugoslovansko-madžarsko zvezo.“

Vstaško gibanje v Macedoniji.

Sofija, 26. junija. V Ohridi so turški vojaki zasledili in zaplenili popolni vstaški arhiv. Med spisi so vse smrtno obsodbe, ki so jih od začetka gibanja izrekli vstaši in deloma tudi izvršili. Nadalje so zaznamovane vasi in posamezne naselbine, ki se napadejo in mostovi in poslopja, ki se porušijo. Arhiv je izdal končno tudi razne tajne zveze z inozemstvom.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 26. junija. Poveljnik carske palače general Trepov je nepričakovano odsvolil civilnega oskrbnika carskih gradov generala Pleška, njegovega nemestnika Kvačima, pisarniškega ravnatelja Arbusova, oskrbnika Sosonova, arhitekta Semsonova in dvornega kurirja Jasenova. Stališče Goremykina je omajano. Ti dogodki so obudili veliko senzacijo. Govori se o zaroti proti carju. Ako odstopi Goremykinovo ministrstvo, sestavi novo ministrstvo skoraj gotovo predsednik državne dume Muromcev.

Car je podpisal ukaz, s katerim se podeli Finski društvena svoboda.

Varšava, 26. junija. V pokrajinah ob Volgi je med kmečkim prebivalstvom huda beda. V guberniji Kazan razsaja lakota. Obupani kmetje napadajo graščinska posestva, sekajo drevje ter izvažajo les. Graščaki so veseli, ako morejo uiti.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. junija.

— **Preglasovani.** V petkovi seji za volilno reformo je propadel slovenski predlog, naj se da spodnještajerskim Slovincem sedem mandatov. Vsi slovanski listi priznavajo, da se je zgodilo nasilje in splošno se tudi priznava, da je imela vlada svoje prste vmes in da je vlada sestavila večino, ki je pohodila /opravičeno slovensko zahtevo. Značilno je, kar pravijo „Lidové Noviny“, namreč: To glasovanje je pomembno in slabo znamenje za prihodnost, ker ni zdaj ničupanja, da bi Slovani zamogli svojim opravičenim zahtevam pomagati do veljave. To se pravi: Prazno je vsako upanje, da bi se odstranila nečuvna in vnebovpijoča krivica, ki jo dela vladni načrt koroškim Slovincem.

— **Naslov ljubljanskega vojaškega poveljništva.** V „Tagespošti“ z dne 27. junija t. l. čitamo neki ponesrečeni obrambni zagovor tukajšnjega vojaškega poveljništva. Dopisnik skuša na uprav najiven način opravičiti poveljništvo, zakaj ni vdeležnikom bitke pri Kustoci pri nje 40letni slavnosti dne 24. t. m. dalo na razpolago vojaške godbe. Med drugim trdi dopisnik-zagovornik, da slavitelji in vdeleženci navedene bitke ne pripadajo — berite in strmite! — nobenemu društvu. Dobro, ako hočete imeti tako šepave in smešne vzroke! Potem pa vas opravičeno vprašamo, h kateremu in kakšnemu društvu pa pripada družba na Lawn-Tennis prostoru tukajšnjega vojaškega oskrbovališča, ki inasokoro pri vsaki priliki vojaško godbo na razpolago. Ono vojaško godbo, koje vzdržujejo v prvi vrsti sploh davkoplačevalci, ne pa navedena družba, kateri je vojaška godba zastoj na razpolago.

— **Srbski listi** priobčujejo pod naslovom „Slovinci o Goluchovskem“ posamne odstavke iz „Balkanskega pisma“, ki je bilo natisneno v našem listu pretekli tork, in se zlasti pohvalno izražajo o onih točkah, v katerih se kritikuje oni del ekspozee ministra Goluchowskega, ki se tiče balkanskih držav, in prvi vrsti pa Srbije. Listi zaključujejo dotične članke z vzklikom: „Evo, to je mnenje, in stališče, ki ga zavzemajo napredni Slovenci o srbsko-avstrijskem sporu!“

— **Izid občinskih volitev v Idriji.** Pri občinski volitvi v Idriji dne 25. t. m., pri katerih so bili klerikaleci na celi črti poraženi, so bili izvoljeni sledeči kandidati: v III. razredu kot odborniki: Tukač Ivan, rudar in posestnik; Mahorič Ivan, rudar in posestnik; Kobal Fran, rudar in posestnik, z 222 glasovi; Velikajne Ivan, rudar in posestnik, z 221 glasovi; Tratnik Mijo, mizar in posestnik; Kokač Ivan, rudar in posestnik; Uršič Alojzij, rudar in posestnik in Smuk Ivan, kmetski posestnik, z 230 glasovi. Kot namestniki pa Ciniburk Fran, knjigovez; Breitenberger Anton, rudar in posestnik; Moravec Simon, rudar in posestnik in Vončina Andrej, mizar in posestnik, z 39 glasovi. Nasprotni kandidati so dobili za odbornike 189 do 191 glasov, pri volitvi namestnikov pa so pobegli. V II. razredu so bili izvoljeni dosedanji župan Šepetavec Josip, trgovec Valentin Lapajne, mesar Anton Ipavec, gostilničarja Alojzij in Matevž Kobal, posestnik Mijo Štravs, c. kr. paznik Fran Šinkovec in gostilničar Anton Kogej za odbornike; gostilničar Fran Prelovec, posestnik Ivan Paa, strojar Josip Rupnik in pek Ivan Turk pa za namestnike, vsi z 18 glasovi. Klerikaleci niso prišli na volišče. V I. razredu: c. kr. rud. svetnik Josip Koršič, c. kr. stavb. in stroj. svetnik Karel Svoboda, c. kr. sodnik Henrik Sturm, c. kr. notar Alojzij Pegjan, c. kr. rudniški kancelist Filip Vidic, okr. zdravnik Ivan Šuntar, deželni živinozdravnik v P. Andrej Perko za odbornike; za namestnike pa c. kr. rud. magaciner Peter Kenda, c. kr. sodni kancelist Baltazar Bähler, c. kr. rud. višji blagajnik Alojzij p. Koschin in c. kr. stavb. in strojni nadzornik Jaroslav Šotola, vsi s 40 glasovi. Klerikalcem je bilo tudi v tem razredu grozdje prekislo. Natančnejše poročilo o tej zanimivi volitvi prinesemo v kratkem.

— **Značilen razgovor.** Nekje v Savinski dolini se zida nova šola. Ker je bila v načrtu neka pomanjkljivost, se je med stavbo podrl košček zidu. Dva kmeta se gredoč od maše o stvari pogovarjata. Prvi kmet: Bi bilo tako najboljšje, ko bi se bila cela šola podrla! Drugi kmet: Prej tako ne bo dobro za nas kmete, dokler ne bodo šol „dol spravili“. Prvi kmet: Ali misliš, da se bo to kdaj zgodilo? Drugi kmet: Le tiho bodi! Še ena takšna volitev, pa bodo šole kar „bok“! Kaj porečete na to — g. dr. Korošek? —

— **Profesorski izpit** je napravil na graški univerzi koroški Slovenec g. dr. Janez Arneje.

— **Iz finančne službe.** Evidenčno eleva Marko Nazor in Bogumil Sirošičevič v področju finančne direkcije v Trstu, sta imenovana za evidenčna geometra II. razreda v XI. čin. razredu.

— **Iz železniške službe.** Postajniški ekspedijent Ivan Cian na Savi pri Litiji je premeščen v Gorico.

— **Stavbinska vest.** Stavbinski praktikant Oskar Hofmeister je imenovan za provizoričnega stavbinskega pristava za Primorsko.

— **Učiteljski dobrotniki.** „Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: Gornje-grajsko učiteljsko društvo 2. rok na račun pokroviteljnine 60 K, (dozdaj je vplačanih 140 K); županstvo v Tolminu 2. rok na račun pokroviteljnine 50 K, (dozdaj je vplačanih 100 K); g. Božidar Dedič, nadučitelj v Bočni na Stajerskem, 5 K, ker se zaradi bolezni in slabega vremena ni mogel udeležiti „Zaveznega“ zborovanja v Šoštanju; gosp. Ivan Košnik, profesor v Gorici, nabral 6 K; g. Fran Košutnik iz Kopra 4 K 50 vin.; gosp. dr. Fran Ilešič, c. kr. profesor v Ljubljani, od gospodarstva pri šolskih zvezkih 1 K 20 vin.; g. Ferdinand Ivanc, nadučitelj v Postojni, 3 K kot del nagrade za prispevek Kosijevi zbirki „Sopek šolskih pesmi“; gđc. Silvija Praznik iz Metlike, nabrala pri keglanju 5 K; g. Fran Kozjak iz Zagorja ob Savi, 4 K kot polovico dobljene stave; Mestna občina v Kranju 100 K; g. J. Pihlar, gostilničar v Žeronicah, 10 K od dobička, ki ga je imel o priliki izleta ormoškega in ljutomerskega učiteljskega društva; g. Avgust Jenko, pekarški mojster in hišni posestnik v Ljubljani, 20 K; Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini 10 K; g. Ivan Abram, župnik v Črnem vrhu, 5 K; v učiteljski gostilni pri Pirnatu na Beričevem zbrano učiteljstvo namesto v Buffalo Bill, zložilo 5 K; ob priliki zborovanja ljutomerskega in ormoškega učiteljskega društva nabral tovariš Franc Schneider iz Ceranjevcev 13 K 18 vin.; tovariš Mihael Vrbič iz Sodražice od prve funkcijske doklade 4 K; v Smartnem pri Litiji nabrala gđca. Kristinica Demšarjeva 7 K in g. S. Zorč 4 K; Učiteljsko društvo za goriški ekraj 500 K pokroviteljnine; Tolminska hranilnica in posojilnica 1. rok na račun pokroviteljnine 100 K; g. dr. Alojzij Kokač, advokat v Ljubljani 5 K; Neimenovan v Ljubljani 1 K; tvrdka M. Grubbauerjevi sinovi v Lincu od izkupička za šolske zvezke za prvo poletje 300 kron; učiteljstvo novomeškega okraja zložilo ob okrajni učiteljski konferenci 20 K 70 vin.; čast. gospa Avgusta Kudrova, soproga c. kr. sodnega pristava v Črnomlju, nabrala v veseli družbi 5 K; g. Josip Turk, posestnik, trgovec in občinski svetovalec v Ljubljani, je daroval povodom desetletnice g. župana Ivana Hribarja 20 K. Živel učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

— **Vse one stranke,** ki so dobile za kresno veselico „Sokola“ kaka naročila, se tem potom vlnudno pozivljajo, da do vstetega 5. julija 1906 vposljejo svoje račune naslovljene na načelnika veselicega odseka, g. Rudolfa Vesela, c. kr. blagajnika v Ljubljani, ker bi se na poznejše račune ne moglo več ozirati.

— **Učne slike iz nazornega nauka** za I. in II. razred. Uredil Anton Maier. Založil L. Schwenntner. Drugi, popravljeni in pomnoženi natis. Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h. Ta znana, sedaj popravljena in pomnožena knjiga določa točno vse učivo, ki ga je možno obdelati v prvih dveh šolskih letih in bo vsem učiteljem in učiteljicam izborna služila pri pouku.

— **Posebni vlak za „Slavčev“ izlet v Opatijo-Volosko** je zagotovljen in odpelje iz Ljubljane v petek zjutraj ob 4:20 uri ter bo v soboto ob 6. uri zjutraj zopet v Ljubljani. Vozni listki se bodo dobivali tudi pred odhodom vlaka na kolodvoru pri rediteljih in naj bodo izletniki zanesljivo ob polu 4. uri na kolodvoru. Vlak se ustavi na Rakeku in v Trnovem. Ker bodo na dan izleta došle iz cele opatijske okolice velike množice ljudstva, se izletniki nujno opozarjajo, naj se oglašajo radi skupnega obeda pri prodajalcih voznih listkov. Skupni obed bo v hotelu „Slatina“ in se bodo naročilo le za priglajene. Skupni zajtrk bo v Narodnem domu v Voloski. Prtljaje naj izletniki ne jemljejo seboj. V Opatiji-Voloski se dela z ljubanskim navdušenjem za sprejem slovenskih izletnikov, čemur bodi še poseben znak, da so soboto, kateri dan ostane še mnogo izletnikov tamkaj, proglasili za narodni praznik, tako da bodo nad ljubeznjivostjo vsakdo presečen.

— **Iz šiske** se nam poroča: Iz Prage je zastava Sokola 25. t. m. došla ter se je takoj fotografirala. Fotograf g. Kotar je sliko isti dan popoldne izdelal in že do nedelje izidejo razglednice. Zastavo je izdelal „Ženský výrobní spolek český v Praze“, Spálená ulice čis. 101 po škici akademika g. Hugona Gerbiča, sina ravnatelja „Glasbene Matice“, po preprižnem posredovanju rojaka g. Frana Hrašovca, uradnika tvrdke I. Vindyš. Tem trem faktorjem se ima šišenski Sokol zahvaliti, da je dobil za skromne stroške v modernem slogu koncipirano, fino in imenitno izdelano zastavo.

— **Zloraba prižnice** je posebno pri srcu župnemu upravitelju v Rakitni, Jožefu Ivancu, ki je v nedeljo okoli 4. v cerkvi, da bo prihodnji dan prišel v vas agent „Vzajemne zavarovalnice“. Zakaj Ivanc ni povedal na prižnici, da nobeno poslopje ne pogori nikoli, če je pod zaščito „Vzajemne zavarovalnice“ in njenega nebeškega patrona sv. Florjana? Potem bi se ljudje kar drli k tej zavarovalnici zavarovati! Sicer pa Ivancu priporočamo, naj se usmili svojih faranov in naj jim ne dela vednega nepotrebnega plačevanja, ker so že najpotrpežljivejši ljudje siti tega. Naj mu plačuje izredne potrebe „Vzajemna zavarovalnica“, za katero tako vneto agitira!

— **Slavnostna veselica gasilnega društva v Sori** se vrši dne 15. julija t. l. Gasilno društvo v Sori je ustanovljeno šele pol leta, vendar se jako lepo razvija. Vsled tega je sklenil odbor prirediti večjo slavnostno veselico, spojeno z raznimi zabavami. Sodelovala bo de meščanska godba iz Kranja, pevski zbor iz Sore in še druga razveseljevanja. V posebnem prostoru bo igrala narodna godba. Sora je tričetrt ure od postaje Medvode in se pride po prijazni poti mimo Goričan prav lahko peš v tem času. Bratska gasilna društva, kakor vsako drugo društvo prosimo s tem, da bi svoj prihod naznanila vsaj do 10. julija t. l.

— **Strela je ubila** v Gornjem Kašlju delavko Frančiško Šešek, ko je šla iz tovarne v Vevčah domov. — Na Slapu pri Vipavi je pa ubila strela 55letnega Iv. Žorža, ko je vedril pod nekim topolom.

— **Strela je udarila** v elektrarno v Preserju pri Kamniku, poškovala neki stroj in napravila škode okoli 6000 K.

— **Zdravstveni okraj Grosuplje in njega načelnik Košak.** Piše se nam: Ze dve leti je minulo, kar je naš okraj brez zdravnika. Od tega časa sem je bilo zdravniško mesto za ta okraj večkrat razpisano in so se, kakor nam znano, tekem tega časa za to oglašili trije zdravniki. Vsak teh zdravnikov pa je prišel popreje do g. Košaka kot načelnika zdravstvenega okraja, da se informira, kake bi bile za njega tukajšnje razmere. Ali glej, kaj je tukaj g. Košak povedal vsakemu? Odsvedoval je vsakemu, rekoč: tukaj ne ostane nobeden zdravnik, ljudje gredo rajši v Ljubljano ali pa v St. Vid, ali pa mu je morebiti tudi rekel, saj tukaj nobeden ne umrje za boleznijo in jaz sam sem vedno zdrav. Seveda je bil vsak zdravnik vsled takih informacij slabo potolažen in je umaknil svojo nameravano prošnjo za to mesto. Vsled tega, da nimamo tukaj nobenega zdravnika v obližu, se je primerilo že več žalostnih dogodkov, omenimo le zadnji slučaj. Te dni je imela neka žena blizu Sentjurja, iste občine, težak porod. Kmet seveda pohiti šele v zadnjem trenutku, boječ se velikih stroškov, po zdravniku, ali kam — v daljno Ljubljano ali v St. Vid na Dolenjskem? Preden pride zdravnik, mine več kot 10 ur. Tudi v tem slučaju je prišel zdravnik, in sicer iz Ljubljane. Izvršil je izborni najtežavnejšo in najnevarnejšo operacijo, ali kaj, ko je bil prepozno poklican. Žena nesrečnica je umrla po strašnih mukah, njeno vpitje se je ponoči slišalo celo v sosednjo vas in gotovo bi bil tačas vsakdo žrtvoval vse, kar premore, da bi pomagal ubogi ženi, in kdo je kriv vsega tega in enakih slučajev? Prevelika oddaljenost zdravnika v prvi vrsti, v drugi pa načelnik zdravstvenega okraja, ki ni kos svoji nalogi in takorekoč še nasprotuje, da bi prišel kak zdravnik v naš okraj. Seveda g. Košak misli: Kaj potrebujemo tukaj zdravnika, žandarje, sploh kako inteligenco. vsaj jaz lahko vseeno živim, ti kmet pa ostani za vedno trpin, saj plačaš vseeno rad, vsaj ne več zakaj. Interesirane oblasti pa naj bi že vendar nekaj ukrenile, da dobimo tukaj zdravnika in naj se ta okraj razpiše z večjo plačo, gotovo se bo kdo oglašil; seveda h Košaku ne sme dotični prisolec hoditi po svete, ker potem zopet pobegne, kakor zadnji tukajšnji zdravnik, kateremu je Košak toliko časa metal polena pod noge, da je pustil vse skupaj in pobegnil v kraj, kjer so ga radi sprejeli. Zupanom tuk. občin kakor Šmajer, Račna, Slivnica, Lipejane, Škočjan pa povemo, ne plazite se pred gosp.

oskoshaj, vsaj on ni vaš kurator, izpolite si drugega načelnika zdravstvenega okraja, in gotovo bo prišel kak zdravnik, kateri bo imel tukaj gotovo dober obstanek. Storitve že to za občini blagor tako nujno potrebno je, in gotovo vam bo zato hvaležen vsaj okraj. Več prizadetih.

— Oddelek finančne straže nastanjen od 20. t. m. dalje v pisarnici za občine Banjaloka, Fara, Novi Lazi, Kočevska Reka, Koče, Grava, Osivnica, Gora, Morovec, Tienbach, Draga, Loški potok in Gornica.

— Potres. Dne 25. t. m. malo po 9. uri zvečer je bil v Črnomlju precej močan potresni sunek spremen s podzemskim grmenjem. Istotako se je čutil manjši potres ponoči ob 2. uri 47 m dne 26. t. m. Smer udarčev zahoda proti vzhodu. (Košana, Črnomelj-Zagreb?) Škode ni, tudi v okolici 6 km so čutili potres.

— V rezervarju je utonil v padahi 20letni delavec Ferdinand Lutar iz Štal, ko se je šel tja kopat.

— Delavsko bralno društvo v Idriji priredi v nedeljo, 1. julija 1906 na vrtu g. Jan. Grudna na Jeličnem vrhu vrtno veselico. Spored: 1. Dav. Jenko: Naprej zastava slave!, koračnica. 2. F. Emeršič: Pesem za duet krilnih rogov. 3. A. Foerster: Pjevajmo! možiki zbor. 4. * * Venec starega Kranja, potpuri. 5. M. Hubad: a) Ljubca, povej povej, b) Prišla je miška, (mešana zbor.) 6. F. Dvořák: Pevske pesmi, valček. 7. F. S. Vihar: Bolgarska davorija, možiki zbor. 8. F. Emeršič: Pastirček, solo za krilni rog. 9. a) E. Adamič: V gozdu, b) J. Ziljovnik: Kukavica, (mešana zbor.) 10. Smoch: Zastavenička. 11. Narodne: a) Tam? b) Meglica, (moška zbor. 12. F. Parma: Mladi vojaki, koračnica. Prosta zabava ples. Začetek ob polu 9. uri popoldne — Vstopnina 20 vinarjev za osebo. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 8. julija ravnotam. Slavno občinstvo se ljudno prosi, da bi se blagovolilo zdržati med petjem vsakega hrupa, pitja ali preglasnega govorjenja, ker sicer petje ne pride do veljave.

— Ogenj na Nanosu. Na Nanosu sta pogoreli hiši Alojzija Piženja in Ivana Mazgona. Škode je 6000 kron. Ogenj so zanele iskre iz požarnikljivo izvršenega dimnika.

— Strela je ubila na Slapu pri Lipavi v soboto popoldne, dne 23. t. m., posestnika Janeza Žorža, kateri je padel s svojim 17letnim sinom pod jakim drevesom. V trenutku, ko je skočil od drevesa, hoteč iti pod drugo, je udarila strela v drevo, od katerega je skočila na očetovo glavo. Bil je takoj mrtev. Sinu, ki je bil starih 2 m oddaljen, se ni zgodilo nič. Možno-poštenjaku bodi zemljica lahka!

— Povsem značajan človek je župnik Zdolšek v St. Jurju ob Laboru na Štajerskem, znan izza zadnje državnozbornske volitve. Zdolšek je ob tej priliki pokazal, kako človek lahko spremeni v najkrajšem času svoje „prepričanje“ in da govori čez var ur diametralno nasprotje tega, kar je preje govoril. Župnik Zdolšek bil prav rad državni poslanec; silno se mu sline cedile po tej časti in je stvar natančno premislil, je prišel do zaključka, da je on tako privrženec za državnozbornskega poslanca, da nihče ne tako. In nagnal je par privrženec, ki so začeli bobnati ljudi na politični shod, kiga je on sklical na katerem je bil proglašen za kandidata državnozbornskega poslanca. Zdolšek je vedel, da je njegov nevarni nasprotnik dr. Korošec, zato je stavil na imenovanem shodu, da bi Korošec že bil za poslanca in da bi bil tudi sposobnost čez nekaj let, a je za sedaj še premlad. Primerjal je z mladim vinom, češ, da še vre. Zborovalci so takoj vedeli, kam se tako moli, in proglasili Zdolška za kandidata. Tu pa je prišel vmes čas prosta Mlakarja iz Maribora, da Zdolšek odstopiti in ne delati nasprotja dr. Korošcu. In glejte čudo! Časi v srcu srd nad izgubljeno nado, delal Zdolšek z vsemi močmi, z voljenimi in nedovoljenimi sredstvi, da pripomore Korošcu do zmage, da pride on (Zdolšek) na višjem mestu zopet do prejšnjega ugleda. Kdor ne voli Korošca, bo pogubljen! Trdil poštenjak. Hiše, še tako poglobene in pobožne, je proglasil za socialno-demokratske, ako mu niso brezobojno upognile tilnika. Delal je preprič, kjer je mogel ter ščoval svoje nepeljane privrženice na poštene nasprotnike. Korošec je bil izvoljen, po volitvi se je pa v St. Jurju ob Laboru začel preprič in sovraščno med občani. Župnikovi podrepani so jeli glasno pozivati k bojkotu svobodnih rokodelcev in obrtnikov in prišli rokodelci, bodoči jezuit, jo je ar najbrže pošvedral k črevljarju ter mu odpovedal za svojo blagoslovljeno nebo nadaljna naročila. Čudno ni prej, da se celo privrženec Zdolškovo odpirajo oči in da javno zabavajo čez svojega dušnega pastirja, ki je pred volitvijo obljubljal de-

narne pomoč v obilici, sedaj pa o obljubljenih kronah ni duha ne sluha.

— Potrjena volitev v ormoški okrajni zastop. Cesar je potrdil izvolitev odvetnika dr. Ivana Omulca za načelnika in deželnega poslanca Iv. Hočevarja za podnačelnika ormoškega okrajnega zastopa.

— Strašna nevihta s točo je razsajala v ponedeljek okoli Vidma na Laškem. Toča je napravila na polju velikansko škodo in je ležala marsikod po četrtil metra na debelo. Voda je porušila več hiš, mlinov in mostov. Železnica je poškodovana 15 km na dolgo. Tudi brez človeških žrtev ni bilo.

— Utopljenca so našli v Dravi pri Ptuj. Dognalo se je, da je identičen z nakupovalcem jajec Jožefom Lopičem. Ker je imel rane, sodijo, da se je izvršil kak zločin.

— Izginil je iz Brežic posestnik v Brezini Josip Novoselec, ki je bil uslužben na kolodvoru. Zagrešil je neko kaznjivo dejanje ter se bal kazni. Najbrže je skočil v Savo.

— V Velenju se razširi štirazredna šola v petrazredno.

— Letovišče in zdravilišče za državne in železniške uradnike v Barkovljah pri Trstu se je pred kratkim ustanovilo in podaja manj premožnejšim državnim in železniškim uradnikom za nizek denar velike ugodnosti, in sicer: vsak letoviščnik dobi stanovanje s kurjavo, razsvetljavo in postrežbo, popolno oskrbo, proste kopeli za 40 K na teden; otroci pod 10 let so prosti vsakega plačila; svojci letoviščnika v njegovi družbi dobe prenočišča za 60 vin. (če ne reflektirajo na lastno sobo) in hrano za 2 K. Prihod v letovišče je naznaniti 8 dni preje direktorji letovišča (redakcija almanaha avstrijske Revierje v Trstu-Barkovljah 36). Upati je, da se bodo državni in železniški uradniki radevolje posluževali lepe prilike. Za poštne in železniške uradnike se vsako leto razpiše po eno prosto mesto z vso oskrbo in vsem potrebnim. Podjetje je v rokah zavednega Čeha g. Emila Bayerja, poštnega asistenta v pokloju.

— Gad je pičil v nogo 14letno Elizabeta Mahne pri Trstu. Prepeljali so jo v tržaško bolnico.

— Vsled pelagra je zblaznel v Fiumicellu pri Črvinjanu neki kmet ter s sekiro napadel lekarnarja Suzzija. Ranil ga je smrtno.

— Guverner na Reki, Grof Aleksander Nako, je bil večeraj inštaliran.

— Koliko vode porabi Zagreb? Preteklo leto so porabili v Zagrebu 51.000.000 hl vode. Največja dnevna poraba je bila v avgustu (184.000 hl).

— Zakonska zvestoba in ljubezen. Neki oženjeni trgovski potnik se je šel v soboto v Zagreb sprehajati z neko prostitutko. Kar ju sreča potnikova žena, ki je spremljevalko svojega moža zmerjala in pretepala s solčnikom, dokler ni ta zbežala. Tu pa je mož zgrabil ženo, jo vrgel na tla in jo pretepal, da so morali priti stražniki, ki so napravili konec tej nenavadni sceni.

— Vrhunec lahkovernosti. Stefan Halužan, mešetar iz Prišlina na Hrvatskem, je prišel v Zagreb na kolodvor, da počaka vlakav Sisek. Ko je sedel v čakalnici III. razreda, pridružil se mu je neznan človek v železniški obleki in mu rekel, naj da njemu svoj denar, da mu ga kdo ne ukrade. Halužan je bil res toliko pameten, da mu je izročil 820 K, katerih gotovo ne bo nikdar več videl, ker je neznanec takoj izginil. Pa da je mešetar tako lahkovern?

— Ljubico odpeljal. Miha Lovrič iz Golubince na Hrvatskem je bil v bližnji Indiji za pomočnika pri obrtniku Vujanču. Vujanč ima pa lepo sestro Evico, katere se je Lovrič pristrasla k srcu, da jo je zasnuvil. Ker ga dekle ni maralo in je bil tudi njen brat zoper zaroko in poroko, je sklenil Lovrič, da jo odpelje. In res jo je v nedeljo, ko se je šla sprehajati, počakal s svojim bratom, jo položil na pripravljeni voz in hajdi ž njo v Golubince. Ko je brat deklečin izvedel, kaj se je zgodilo, pohitel je na konju za Lovričem, ki sta ga pa precej ranila, ko jima je trgal ljubico iz rok. Vujanč se je vrnil s sestro domov, stvar pa je prijavil orožniku, ki so mlada tiča vtaknili v zapor.

— Mati — nemati. Marija Hernjakovič v Dalju na Hrvatskem je imela že dalje časa ljubavno razmerje z nekim kočijašem. Ker ju je pri tem večkrat zalotil Hernjakovičev 2letni sin, sklenila sta ga odstraniti. V ta namen ga jema v petek ponoči, ko je spal, zgrabila za vrat in ga toliko časa dušila, da ga je zadušila. Nečloveško mater in ljubimca so seveda aretovali.

— Mednarodna panorama na Pogačarjevem trgu je odprta zadnji teden. Prihodnjo soboto se zaključuje sredi meseca septembra. Ta teden ima razstavljen Rim, in sicer cerkev sv. Petra v Vatikanu. Svetujemo zagovednim terciarkam, naj

si ogledajo „ječo“, v kakšni živi papeži. Vsega razkošja znotraj in na posestvih seveda ne pokažejo. Sicer pa najde na tem potovanju vsakdo svoje zanimanje, ako ima sploh kaj smisla za naravne in umetniške lepote, ker so umetniške zbirke v Vatikanu zelo sloveče.

— Sam je odšel. Poročalo se je, da je s pobeglim Perdanom vred šla tudi njegova prijateljica, natakara Eva Skribula. Ker je Evica izginila prav tiste dni, je bil ta sum pač naraven, ali izkazalo se je, da ni bil utemeljen. Evica Skribula ni šla s Perdanom v Ameriko, marveč se mudi pri svojem očetu Jožefu Skribuli v Šavskem Marofu pri Zagrebu.

— Škropljenje ulic. Stanovalci hišne številke 4 v Škofijh ulicah se že drugič pritožujejo, zakaj se ta ulica zadostno ne škropi. Ker so ravno tako davkoplačevalci kot drugi, prosijo sl. magistrat, da vendar enkrat ugodi tej prošnji.

— Gostilno na Rožniku z vsemi pritliklinami je kupil gosp. Karel Bergmann v Ljubljani za 42.000 kron.

— Ogenj. Včeraj popoldne okoli tričetrt na 1. je naznanil čuvaj na Gradu s strelom, da gori v Mostah pri gostilničarju g. Črnetu št. 7. Vnel se je kozolec, na katerem je tudi pod in pogorel do tal. Tamošnji požarni brambi je prišel na pomoč oddelek ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva in tudi oddelek sanitetnih vojakov je naglo došel na lice mesta. Ognjegasci kozolca niso mogli rešiti, obrnili so pa svojo pozornost na sosednja poslopja in jih s trudopolnim delom rešili. Prav blizu kozolca je hiša, ki je krita s slamo in malo je manjkalo, da ni zaplesal tudi po ti rdeči petelin. G. Črne je bil zavarovan. Ogenj so baje — no, saj si že vsakdo lahko misli — zanetili otroci. Približne škode je okoli 1000 K.

— Kap je zadela večeraj ob polu 6. popoldne stavbnega risarja Jožefa Wressniga, rojenega leta 1870. v Ptuj, ko je šel po hodniku pred Beličevo gostilno na Dunajski cesti. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner je mogel konstatovati le še smrt. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Kristofu.

— Pod voz je prišel večeraj Pred Prulami 20mesčni Adolf Čampa in se na nogah precej poškodoval.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravila z južnega kolodvora v Ameriko 49 Slovencev, 40 Hrvatov in 15 Kočevarjev. Nazaj je pa prišlo 60 delavcev. V Heb je šlo 26 Hrvatov.

— Izgubil je orožništvo poročnik g. Pavel Bernatovič listnico, v kateri je imel važne spise in bankovec za 10 K. Najditelj se prosi, da listnico proti dobri nagradi vrne.

— „Ljubljanska društvena godba“ priredi jutri zvečer na vrtu hotela „Lloyd“ (Sv. Petra cesta) društveni koncert z a. člane. Začetek ob polu 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— Kvartet ljubljanskih šramljav koncertuje jutri popoldne ob 3. uri in zvečer ob 8. uri v „Sv. Vavriji“. Vstop prost ter brez pobiranja.

— Najnovejše novice. Za rektorja dunajskega vseučilišča je izvoljen prof. dr. Meyer-Lübke, ker je prof. dr. R. Chrobak izvolitev odklonil.

— Črnogorski knez Nikola je prišel s svojo rodbino na Dunaj ter je večeraj cesar celo rodbino sprejel v posebni avdijenci.

— Za 200 milijonov obli- gacij si najme Španija ter je kralj že podpisal dotični dekret.

— Za predsednika v San- tiagu de Chile je izvoljen dose-danji podpredsednik Petro Mutt.

— Atentat pri koncertu. V New Yorku je med koncertom znani milijonar Thaw iz Pitsburga ustrelil arhitekta Whiteja. Po atentatu je samo izjavil: „Zaslужil je smrt, ker je uničil moje ženo.“

— Poštno pristojbino zviša tudi Nemčija obnemem Avstrijo, in sicer za lokalni promet.

— Za prevažanje izselni- kov z Reke v Ameriko se snuje velika nova parobrodna družba.

— Za podžupana v Buda- pešti je izvoljen magistratni svetnik Vasiljevič.

— Pretresljiv dogodek. „Dvadicatij vjek“ pripoveduje iz zadnje ruske revolucije sledeči dogodek: „V Frauenburgu pri Rigi je bil neki Leppé poklican pred vojno sodišče. V Frauenburgu pa sta živela dva brata Ivan in Jakob Leppé ter se ni moglo dognati, kateri je pravi krivec. Predsednik kazenskega oddelka se je hotel izogniti dvomu na način, da je obsodil oba brata na smrt. Sivi oče obsojenih bratov je šel k predstojniku, se mu predstavil kot bivši podčastnik in invalid — v rusko-turški vojski je namreč izgubil roko — ter ga zaklinjal, naj priznane sinovoma, ki sta mu edina opora, brez nju bi moral umreti. To je zapovednika ganilo, omeščalo mu je srce, da je po-

milostil — enega brata. Očetu je prepustil, naj si sam izbere, katerega naj pomilosti in katerega naj ohesi. Dolgo je starček premišljeval. Eden sinov, bolehen in slab, je bil njegov ljubljeneč; a drugi si je pridobil očetovo ljubezen s tem, ker je bil odločen in prepojen z revolucionarnim duhom. Končno pa je le premagal starčkov egoizem: odločil se je, naj bo obešen mlajši, slabšeji sin, njegov ljubljeneč. Ivana so tedaj obesili, a Jakob je ostal živ, da zdrži očeta. Ko pa so nedavno uradniki pregledovali spise, so našli, da je pravi krivec le Jakob, ki so ga takoj zaprli ter ga vojno sodišče brez dvoma obsodi na smrt.

— Koliko je vreden človek? Ameriški zdravnik in državnik dr. Hold je izračunal denarno vrednost, ki jo predstavlja človek za človeško družbo, oziroma za državo. 12letni deček je vreden 10.400, 15letni 17.400, 25letni mladenič pa 20.174 K. Vrednost delavca začne s 25. letom pojamati, tako da je po 45 letih (70 let star) vreden le še 49 K, a 80letni delavec je za državo že breme v znesku 3490 K. Splošno izobraženi ljudje imajo seveda večjo vrednost, in sicer je 25letni mladenič z visokošolsko izobrazbo vreden 103.580 K, ki se v prihodnjih 15 letih povzraha na 117.400 K.

— Japonski filozof. Mladi japonski plemič Yamada Nokuma je izvršil nenavaden samomor. Skočil je namreč v žrelo ognjenika Azo. Na robu vulkanskega žrela je pustil sledeče pismo: „Najmočnejša volja je, se mirno izročiti smrti, pred katero se sicer ljudje tresejo, ako le slišijo nje ime. Večina ljudje strahopetec, ki iz bojazni ne morejo umreti, ako živijo še v tako obupnih razmerah. Človeška družba je le bojno polje skrbi in trpljenja, in celo svoje življenje so ljudje enaki lačnim demonom. Ah, kako neznatno in malovredno je tako življenje. Vse posvetno je potopljeno v temo, in nihče ne ve, za čim bi zrl. Zakaj bi se naj človek mučil z brezkončnimi mislimi? Zakaj bi človek se potoval naprej po prepadih umazanega greha? Ali ni najbolj blagoslovljen konec človeškega življenja, ako grem v notranjost zemlje počivat v naročje čiste narave?“ — Dvomimo, da je našel Nokuma v vulkanskem žrelu čisto naravo brez prahu in pepela.

— Fonograf — portir. Na ameriških glavnih kolodvorih so uvedli fonografe za raztresene in nepoučene potnike. Par minut pred prihodom in odhodom vsakega vlaka napoveduje fonograf z močnim glasom od kod prihaja, oziroma kam vozi vlak, koliko časa ostani in druge podrobnosti, da vsak ve, kdaj mu je vstopiti.

— Boječ velikan. Ruski velikan Mahnov, ki je sprejel angažma, da se kaže po Ameriki kot svetovno čudo, je prispel s svojo ženo po železnici v Dover, da se odpelje z ladjo „Pretorija“ v Ameriko. Ko pa je zagledal morje, se je tako prestrašil, da ni hotel iti iz železniškega voza, dasi ga je žena na vse načine prosila. Ni preostalo drugega, kakor da so morali priti mornarji po orjaško telo na suho. In treba je bilo 20 mornarjev, da so ga prenesli na ladjo.

— „Študirana“ kuharica. Trem potujočim tiskarjem se je pridružil nedavno v Donauwörthu dijak medicine, Anton Kurz, ki je povedal, da je sin državnega pravdnika v Monakovem. Pri pivu se je brž sklenilo prijateljstvo in dijak, ki je imel precej denarja, je povabil svoje nove prijatelje na razstavo v Norimber. Tukaj so vsi štirje veselo živeli. Nk-pričakovano pa so prišli policaji, ki so veselega dijaka aretovali. Dijak je bil — kuharica, ki je zbežala svoji gospodi iz Neuburga z 800 markami.

— Visoka starost. V amerškem mestu Clinton živi 140 let stara Abbie Perham, ki je kot 16letna deklica videla še Washingtona, ko je jezdil s svojimi četami skozi njen rojstni kraj, za njim pa so se drveli angleški vojsaki. Starka pa se tudi ponaša, da po njej živahni pre-taka kri treh plemen. Njen oče je bil sin Indijanke, a belega očeta, a njena mati je bila pristna zamorka. Dasi starka slabo vidi, vendar je še čvrsta. Njen mož je nad 50 let mlajši od nje.

— Konfisciran roman. Berolinsko državno pravdnštvo je zaplenilo roman „Grešni škof“, ki ga je spisal katoliški župnik E. Rupert. V romanu se opisujejo različne skušnjave, ki jim je izpostavljen katoliški duhovnik zaradi tega, ker se ne sme ženiti. Potem nasvetujejo, kako bi se tem skušnjavam odpravilo.

— Največja kuhinja na svetu. Ta je gotovo v hotelu „Regis“ v New Yorku. Vodi jo 18 vrhnih kuharjev, katerim v pomoč služi 250 oseb. Omake in prikuhe oskrbujejo še drugi kuharji, kateri se imenujejo „šefi“. Dvanajst kuharjev kuha juho in dvanajst takih čaka, da jim je v potrebi na pomoč. Pa je tudi prava taka, da se more reči: to je kuhinja v kuhinji. Kakih 50 ognjev

vedno gori, na njih pa se neprestano kuha, vari in peče. Zraven teh ogromnih kotlov so še drugi posebej in ti so nalašč za kavo.

Telefonska in urbojavna poročila.

Dunaj 27. junija. Danes je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o proračunskem provizoriju. V debato so posegli tudi ministrski predsednik Beck, finančni minister Korytowski in železniški minister Derschatta. Današnja seja bo najbrže trajala do pozne noči. Kdaj bo prihodnja seja, še ni določeno. Govor ministrskega predsednika pravzaprav ni obsegal drugega, kakor na dolgo in široko razblinjeno parafrazo cesarjevega pisma češkemu namestniku grofu Coudenhoveju. Novo v tem govoru je bilo samo naznanilo, da misli vlada in da pripravlja reformo politične uprave. V ostalem je Beck mnogo govoril o narodni in o jezikovni ravnopravnosti ter dejal, da se ne lovi za portfeljem, pač pa da je prevzel dolžnost dovesti volilno reformo do konca, pri čemer bo vlada podpirala vsa prizadevanja, da se dosežejo kompromisi. (Dr. Tavčar: To smo videli pri Spodnji Štajerski) Beck je pozval zbornico, naj reši volilno reformo hitro, hitro, hitro.

Dunaj 27. junija. Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo zaradi korupcijskih slučajev pri stavbi tržaškega pristana in je sklenil, zaslišati bivšega ministrskega predsednika Körberja, dasi se je sedanji ministrski predsednik Beck na vse načine trudil, da bi to preprečil. Körber bo najbrže v sredo povabljen v proračunski odsek.

Dunaj 27. junija. Ministrski predsednik Beck in ministra Derschatta in Marchet so bili danes v posebni avdijenci pri cesarju.

Dunaj 27. junija. Senatni predsednik pri upravnem sodišču marki Bacquehem postane drugi prezident tega sodišča namesto umrlega Lehmayerja, dvorni svetnik Zehntner postane senatni predsednik.

Budimpešta 27. junija. Kraljijski listi napadajo ministra zunanjih del, grofa Goluchowskega, izredno ostro. Soglasno poudarjajo, da mu je ogrska delegacija priznala za nezaupnico le zato, ker pričakuje, da v kratkem odstopi. Ako ostane Goluchowski na svojem mestu, se mu proračun zunanega ministrstva gotovo ne dovoli. Listi pozivljajo ministrskega predsednika Wekerla, naj skrbi, da izgine Goluchowski čim prej s svojega mesta.

Petrograd 27. junija. Car je izrekel ostro grajo generalu Gaddonu, zapovedniku preobrazenskega polka zaradi nepokornosti in slabe discipline v prvem bataljonu tega polka.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravnih potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatlica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in k. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 31-9

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Blaže Zafošnik, uradnik banke „Slavije“ v Ljubljani K 15.— katere je nabral pri izletu mariborskih Slovencev v St. Iju ob priliki izvo-litve novega slovenskega župana in sicer pod geslom: Na meje vsi Sloveni v boj — Kjer nemški nas sovražnik čaka, — Zakličimo mu krepko: stoj! — do sem, in dalje ne koraka! Živaj!
Za Vilharjev spomenik: Gospica Fani Veber, nabrala v restavraciji de Schiava v Ljubljani K 11.10.— Gospa Fanika de Schiava K 2.— Skupaj K 13.10.— Lepa hvala! — Živete darovalci in nabiralci!
Za društvo „Brava“ v Korotanu: Gospica Mici Soos v Ljubljani za prodani dve črešnji K 2.— — Lepa hvala!

